

Historicismen udspringer af den stigende interesse for historiske stilarter i midten af 1800-tallet. Nye byggematerialer som støbejern, cement og stuk, gjorde det langt nemmere at imitere tidligere perioders arkitektur, og man begyndte at bruge arkitekturhistorien som et stort katalog, man frit kunne vælge fra. Ofte blandede man stilarterne, og eftertiden har da også givet perioden den rammen- de betegnelse "stilforvirringen".

Historicismen var i Danmark delt i to hovedretninger, en "europæisk" retning, der lagde vægten på frodigt dekorerede facader inspireret af arkitekturen nede i Europa, og en "dansk" retning hvor synligt murværk og traditionelle danske materialer som tegl, træ og granit blev sat i højsædet. Denne retning førte i perioden fra 1890 til 1910 til nationalromantikken, hvor danske og nordiske motiver blev betragtet som mere ærlige.

En særlig afart af historicismen var "rosenborgstilen" som i Ringkøbing er repræsenteret med ejendommen Torvegade 4. Denne stil er inspireret af nederlandsk renæssance fra Christian Ivs tid, blot er de kunstfærdige sandstensornament udført i cement. Rundbuestilen med blank murværk og markante buer over vinduer og døre er en anden afart, som var inspireret af romansk arkitektur, ofte sammenblandet med andre stiltræk. Ringkøbings station fra 1875 er et typisk eksempel på rundbuestilen.

Det typiske historicistiske hus er først og fremmest karakteriseret af de mange detaljer. Husene kan have karnapper, tårne og spir, der giver dem et romantisk udtryk, og murværket er ofte meget varieret med fremspring og tilbagetrukne felter, lige som der kan optræde mønstre i kontrastfarve eller borter opbygget af færdigkøbte elementer.

Der er ikke nogen fællesnævner for vinduer og døre, der varierer efter husenes udtryk og ofte er indrammet med særlige formsten eller pudsede felter, lige som de for kan være fremhævede med præfabrikerede elementer som for eksempel frontispicer eller små overdækninger og dekorerede sålbænke.

Eftertiden har i perioder set ned på den historicistiske arkitektur, der ikke altid har de store arkitektoniske kvaliteter, men husene er med til at berige bybilledet med deres finurlige detaljer, og i dag vil man nødigt undvære dem i bybilledet.

Bygningsdele og overflader. De historicistiske huse kan være meget forskellige i facadeudtrykket, men de er ofte bygget med stor håndværksmæssig kvalitet, der afspejler periodens byggeteknik og -materialer, og det er vigtigt, at dette håndværksmæssige præg ikke brydes af moderne industri-fremstillede materialer. Hvor det er muligt, skal man bibeholde de originale bygningsdele, der ofte er meget specielle og kan være svære at erstatte med nye, med mindre man får udført kopier eller finder tilsvarende bygningsdele som genbrugsma-terialer.

Facader. Facadereparationer skal udføres med sten, der har samme karakter som de gamle, og fuger i murværket og omkring vinduer skal udføres som de oprindelige, der ofte er fremtrukne ham-borgfuger.

Tag. Ved udskiftning af tagsten skal der oplægges nye vingetegls i gammelt format uden overfladebe-handling. I tilfælde, hvor man har brugt andre formater, kan tilsvarende tagsten benyttes. Skifertage skal udskiftes med naturskifer som de oprindelige. Tagrender skal udføres i Zink, og gesimsens originale udformning skal bibeholdes. Nye kviste skal udformes og placeres, så de er tilpasset husets arkitektur.

Vinduer. Vinduerne varierer i udformning, og ved udskiftning skal den oprindelige opdeling bibehol-des, og der skal isættes traditionelle enkeltlags trævinduer med kitfals, og varmesolering udført som koblede eller indvendigt monterede forsats-rammer. Der er termovinduer på markedet med spinkle sprosser monteret på det yderste lag glas. Disse kan benyttes som alternativ modsat alminde-lige opsprodsede termoruder, der ikke må anven-des. I huse, der er opført med rammer uden sprosser, kan der benyttes termoruder og trekante-de glaslister i træ med samme profil som originale kitfalse.

Facadedøre. Yderdørene er ofte karakteristiske for den enkelte ejendom, og må kun erstattes af nye, standardfremstillede modeller efter nærmere godkendelse.

Regler. Ovenstående krav er gældende i bevaringsområdet i Ringkøbing og i visse bevaren-de lokalplaner, og anbefales fulgt i andre områder. Nærmere oplysninger fås ved henvendelse til Ringkøbing-Skjern Kommune.

